

KRYEGJYSHATA BOTERORE BEKTASHIANE

Tiranë, më 06 07 2009

Nr.Prot.

STATUTI I KRYEGJYSHATËS BOTËRORE BEKTASHIANE (NDRYSHUAR)

Këshilli i Përgjithshëm i Kryegjyshit Botëror Bektashian, i mbledhur sot, më 06/07/2009, nën drejtimin e Kryegjyshit Botëror të Bektashinjve Haxhi Dede Reshat Bardhi, në përputhje të plotë me Statutin dhe meqenëse qendra e saj është në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me nenet 10 e 24 të Kushtetutës, Ligjin nr. 10 058, datë 22.01.2009 për ratifikimin e "Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Kryegjyshit Botëror Bektashian për rregullim e marrëdhënieve të ndërsjellta", Ligjin nr.10 140, datë 15.05.2009 "Për financimin nga buxheti i shtetit të bashkësive fetare që kanë nënshkruar marrëveshje me Këshillin e Ministrave", marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara me ligj, si dhe ligjet e tjera në fuqi, pasi shqyrtoi rendin e dites,

Vendosi

Të bejë ndryshimet dhe plotësimet e nevojshme në Statutin e bashkësisë fetare bektashian (Kryegjyshata Botërore Bektashiane), duke e riformuluar këtë Statut në përputhje me zhvillimet, parimet, interesat e saj dhe Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, si më poshtë vijon:

Dispozitat e përgjithshme

Neni 1

Kryegjyshata Botërore Bektashiane, me seli në Tiranë, kryeqyteti i Republikës së Shqipërisë, me adresë: rruga "Dimitër Kamarda", nr.10 Tiranë, është i përbërë nga komunitetet bektashiane dhe është tërësia e familjeve dhe individëve të kudo ndodhur në botë, të cilët mbajnë të ndezur në shpirtin e tyre besimin bektashian, duke adhuruar rregullat e shenjta fetare, morale të bektashizmit. Kryegjyshata Botërore Bektashiane, e përfaqësuar nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve, gëzon të drejtën ligjore që të rivendoset te gjitha të drejtat e saj morale dhe pasurore të kudondodhura në Botë. Kleri dhe besimtarët bektashianë adhurojnë krijuesit e tyre, duke zbatuar doktrinen, traditat, ritet fetare, morale, filozofike dhe duke e përsosur atë në vazhdimësi. Respekton parimin e laicitetit, si dhe kushtetutat dhe legjislacionin përkatës në të gjitha vendet ku ushtrohet ky besim. Vendosja e Selisë së Shenjtë e Kryegjyshit Botëror Bektashian në Tiranë është njohur me Vendimin nr.659, datë 02.08.1930 të Këshillit të Ministrave të Mbretërisë Shqiptare dhe pas ndalimit të ushtrimit të fesë në vitin 1967, u rinjoh në vitin 1993 në kongreset VI, VII dhe VIII, si edhe me Ligjin nr. 10 058, datë 22.01.2009 për ratifikimin e "Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të

Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Kryegjyshatës Botërore Bektashiane për rregullimin e marrëdhënieve të ndërsjellta".

Kryegjyshata Botërore Bektashiane është e organizuar me bazë të Statutit të saj dhe meqenese e ka qendrën në Tiranë është regjistruar në Gjykatën e Shkallës së Parë Tiranë.

Neni 2

Kryegjyshata Botërore Bektashiane, komunitet bektashiane të kudondodhura në bote kanë në përbërje të tyre :

- Ashikë (dashamirës)
- Myhibe (besnikë)

Kleri bektashian, me në krye Kryegjyshin Botëror të Bektashinjve ushtron besimin fetar islam me mesimet e Kuramt të Madhërueshem të pasuruara dhe të interpretuara me dijet dhe praktikat e Muhamet Aliut, Ehlibejtit të shenjtë dhe udhës së ndritur të Haxhi Bektash Veliut.

Neni 3

Gjuha zyrtare me të cilën komunitetet bektashiane ushtrojnë të drejtat e tyre fetare, është gjuha zyrtare e shtetit ku ata bëjnë pjesë

Në rastet e komuniteteve bektashiane, që për arsye të ndryshme ndodhen jashtë kufijve shtetërore të vendit tyre, ritet fetare mund të kryhen edhe në gjuhen amtare. Ndërsa në shtetet multietnike, ritet fetare kryhen në gjuhen amtare të shumicës së besimtarëve.

Neni 4

Njekohësisht, në ushtrimin e besimit fetar, me të njëjtin përkushtim, nga bektashinjtë do të ushtrohet dhe zhvillohet atdhedashuria, morali, puna, dituria dhe vëllazëria në kuptimin më të mirë njerëzor, ndërmjet të gjithë individëve, pa dallim të përkatësisë fetare, etnike, race, gjinie, bindjeje politike apo gjendjeje shoqërore. Kryegjyshata Botërore Bektashiane, komunitetet bektashiane janë të panshme dhe dashamirëse me të gjithë spektrin politik të lejuar nga legjislacionet në fuqi të vendëve respektive. Ajo në veprimtarinë e saj nuk lejon përkrahjen, propagandimin apo veprimtari politike në favor të asnjë formacioni politik.

Neni 5

Dorëzimi, konsakrimi dhe gradimi i klerit bektashian të kudondodhur në Botë, bëhet sipas dogmës tradicionale fetare dhe në përputhje me këtë Status.

Për çdo cilësi klerikale si më sipër, personi mbajtës, me dekret nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve pajiset me uniformën fetare përkatëse.

Askush nuk mund të ushtrojë dhe gezojë cilësitë klerikale të bektashinjve në kundërshtim me këtë Statut dhe ligjin.

Neni 6

Kleri bektashian renditet sipas ofiqeve fetare sipas kësaj hirarkie :

1. Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve — grada 1 Dede, Baba
2. 2. Gjyshi - grada : Halife
3. 3.Prindi - grada:Baba
4. 4. Dervishi – grada Dervish
5. 5. Myhib - (praktikant i shkallës së parë të bektashizmit), shërbestar.

Neni 7

Kryegjyshata Botërore Bektashiane, komunitetet bektashiane, përkujtojnë ditë të shënuara nga jeta e shenjtoreve dhe udhëheqesve të mëdhenj themelues të bektashizmit, ceremoni kombëtare dhe ndërkombetare të njohura, në pajtim me traditën, kalendarin vjetor bektashian dhe vendime apo dekrete të Kryegjyshit Botëror të Bektashinjve.

Kryegjyshata Botërore Bektashiane ka keto dite të shënuar

- Dita e Hashures muharrem, dita e dhjetë e zisë së Matemit, si ditë fatlume e Imamit të Shenjtë
- Dita e Nevruzit, ditëlindja e Imam Aiut
- Bajrami i Madh (Fitër Bajramit)
- Bajrami i Vogël (Kurban Bajrami)
- Ditë të shënuara dhe pelegrinazhe, sipas kalendarit vjetor bektashian dhe festa të tjera islame.

Neni 8

Flamuri fetar i Kryegjyshit Botëror Bektashian për ceremonitë publike është me fushë të gjelbër me teslimin të qarkuar nga degë datine dhe në krahun tjetër flamuri i atij shteti ku bëjnë pjesë.

Flamuri fetar i Kryegjyshit Botëror Bektashian, për ceremonitë e brendshme, është me fushë të kuqe e stolitur me versete dhe porosi të zgjedhura hyjnore, në mes të së cilës ndodhet emblema e Kryegjyshit Botëror Bektashian me dy shpatat e kryqëzuara të Imam Aiut

Emblema e Kryegjyshit Botëror Bektashian, është Taxhi, i qarkuar nga Teslimi. Vula e Kryegjyshit Botëror Bektashian është rrethore, me mbishkrim në formë harku në pjesën e sipërme: Selia e Shenjtë e Kryegjyshit Botëror Bektashian, Komuniteti Bektashian dhe në pjesën e poshtme Tiranë.

Vula e Gjyshit është rrethore në formë harku në pjesën e sipërme: Selia e Shenjtë e Kryegjyshit Botëror Bektashian, Komuniteti Bektashian, Gjyshata (emri i gjyshit).

Në shtetet ku janë të organizuar komunitete fetare bektashiane, vula do të ketë këtë mbishkrim: Selia e Shenjtë e Kryegjyshit Botëror Bektashian, komuniteti bektashian, poshtë emri i kryeqytetit të atij shteti.

E gjithë korrespondenca do të jetë vetëm me vulën e Selisë së Shenjtë të Kryegjyshit Botëror Bektashianë. Për korrespondencat brendapërbrenda Gjyshit do të përdoret vula e Gjyshit.

ORGANIZIMI, NNDARJET ADMINISTRATIVE DHE TITULLARET KLERIKALE

Neni 9

Kryegjyshata Botërore Bektashiane me Seline e Shenjtë në Tiranë, është qendra botërore e bektashinjve, tërësia e komuniteteve fetare bektashiane nga e cila drejtohen.

Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve cilësohet kryeshenjtëri dhe si titullari më i lartë, i plotfuqishëm i komuniteteve bektashiane të kudondodhur, është udhëheqës shpirtëror fetar, administrativ dhe përfaqësues i ligjshëm kudo në Botë.

Gjyshatat varen nga Kryegjyshata Botërore me seli në Tiranë, ushtrojnë besimin fetar dhe janë ndarje administrative të përcaktuara me dekret të Kryegjyshit Botëror.

Çdo Gjyshatë drejtohet nga një gjysh, në mungesë nga një baba i dekretuar dhe vartës drejtpërdrejt i Kryegjyshit Botëror të Bektashinjve. Ai është udhëheqës shpirtëror fetar administrativ dhe përfaqësues i asaj gjyshate.

Prindëria (teqeja) është ndarje administrative e Gjyshit, e cila drejtohet nga një prind (baba) i dekretuar nga Kryegjyshi Botëror dhe vartës i tij.

Dervishia është njësi më e vogël fetare, ku shërbejnë dervishët bektashianë. Çdo dervishie drejtohet nga një dervish, i dekretuar nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve. Në funksionet e tij fetare dhe administrative ai ka vartësi të drejtpërdrejtë nga prindi i teqesë dhe gjyshi i gjyshit përkatës.

Neni 10

Kryegjyshata Botërore Bektashiane, në kuptimin e territorit, sot ka këte ndarje administrative, të dekretuar nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve:

Ne Republikën e Shqipërisë

(Meqëse në Shqipëri ndodhet Selia e Shenjtë e Kryegjyshit) :

1. Gjyshata e Krujës, me seli në teqenë e Shën Memisë në Fushë Krujë, nën kompetencën tokësore të së cilës janë prindëritë e Durrësit, Matit, Bulqizës, Dibërës, Kurbinit, Kukësit, Tropojës dhe Krujës.
2. Gjyshata e Elbasanit, me seli në teqenë e Xhefai Babait, nën kompetencën tokësore të së cilës janë prindëritë e Elbasanit, Gramshit, Librazhdit, Peqinit, Përrenjasit, Lushnjës dhe Kavajës
3. Gjyshata e Beratit, me seli në teqenë e Tahir Babait, nën kompetencën tokësore të së cilës janë prindëritë e Beratit, Skraparit dhe Përmetit
4. Gjyshata e Korçës, me seli në teqenë e Turanit, nën kompetencën tokësore të së cilës janë prindëritë e Korçës, Kolonjës, Devollit, Pogradecit dhe Leskovikut
5. Gjyshata e Vlorës, me seli në teqenë e Kuzum Babait, nën kompetencën tokësore të së cilës janë prindëritë e Vlorës, Fierit, Patosit, Roskovecit dhe Mallakastrës.

6.Gjyshata e Gjirokastrës, me seli në teqenë e Asim Babait, nën kompetencën tokësore të së cilës janë prindëritë e Gjirokastrës, Tepelenës dhe Sarandës.

Neni 11

Në Botë

- Komuniteti Bektashian i Kosovës, me seli në gjyshatën bektashiane të Gjakovës, në përberje të së cilës janë teqete bektashiane të Republikës së Kosovës
- Komuniteti Bektashian i Maqedonisë, me seli në gjyshatën Harabati Baba, në përberje të së cilës janë të gjithë teqetë bektashiane që ndodhen në Republikën e Maqedonisë
- Komuniteti Bektashian i SHBA, Kanadasë, Australisë, me qendër në gjyshatën e Detroit në Miçigan të SHBA
- Komuniteti Bektashian i Turqisë, me qendër në Haxhi Bektash (sot muze)
- Teqetë bektashiane në Mal të Zi, Greqi, Bullgari, Rumani, Hungari, Bosnje-Hercegovine, Serbi, Egjipt, Iran, Irak etj,si dhe në vendet ku bektashizmi ka besimtarë dhe objekte kulti

Kurse në vendet e tjera të Botës, besimtarët bektashiane krijojnë bashkësitë e tyre, titullarët e të cilave dekretohen nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve.

Duke pasur parasysh diasporën dhe emigracionin ku ka përqendrimë më të mëdha të bektashinjve, me propozim të tyre dhe vendim të posaçëm të Këshillit të Përgjithshëm të Kryegjyshit, mund të krijohen kryesi për të drejtuar këto komunitete.

Neni 12

Grupimet e familjeve dhe individëve që ushtrojnë besimin fetar bektashian, të kudondodhura në Botë, janë pjesë e pandarë e bashkësisë fetare të komuniteteve bektashiane dhe mbajnë lidhje të drejtëpërdrejt me Kryegjyshitën Botërore Bektashiane me seli në Tiranë.

Për çdo rast, në vartësi në numrit të besimtarëve, shtetit ku jetojnë, numërit të objekteve fetare dhe largësisë së tyre nga Selia e Shenjtë në Tiranë, për organizimin dhe udhëheqjen fetare të tyre Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve realizon grupimin në kuptimin e ndarjes administrative fetare dhe vendos me dekret posaçërisht për vartësinë të tyre.

Neni 13

Bazuar në të drejtën zakonore bektashiane dhe në traditën shekullore, me kalimin e tyre nga jeta, kleriket bektashiane të çdo rangu, prehen në objektet e kultit ku kanë pasur kohën më të gjatë të shërbimit të tyre fetar

Në rastet kur padrejtësisht janë varrosur në varreza publike apo vende të tjera (në mënyrë të veçantë pas ndalimit të ushtrimit të lirisë fetare në vitin 1967, në Shqipëri), klerikët dhe këshillat e gjyshatave bektashiane, në bashkepunim me Selinë e Shenjtë të Kryegjyshitës Botërore Bektashiane dhe organet përkatëse të shtetit, organizojnë

punën për rivarrimin e eshtravAskush nga familjaret apo të afermit nuk mund të gëzojnë të drejtën për mbajtjen e eshtrave të baballarëve dhe dervishëve.

Neni 14

Për kleriket bektashianë Dede, Baba, Dervish që kanë kaluar nga jeta, të cilët gjithçka ia kishin kushtuar nuses së Haxhi Bektash Veliut, të cilet përfitojnë në bazë të ligjit për ish të përndjekurit politikë, të afermit e tyre (familjarët) nuk kanë të drejtë trashëgimie. Çdo përfitim monetar i takon Kryegjyshit Botërore Bektashiane.

Neni 15

Kleri bektashian

Kleri Bektashian përbëhet nga:

1. Kleri **myxheret** janë ata klerike, të cilët nuk kanë qenë te martuar dhe kanë kryer ceremoninë e betimit të shenjtë të mosmartesës
2. Kleri **myhteil** janë ata klerike, të cilët janë shkëputur nga lidhja martesore dhe i nënshtrohen të gjitha rregullave të brendshme në rregulloret përkatëse.
3. Kleri **myhteil** mund të arrij deri në graden baba. Askush nga këta klerike, qofshin myxheret, qofshin myhteil nuk kanë asnjë të drejtë të posedojn, ose të kryejnë transaksione të ndryshme me pronat e luajtshme dhe të paluajtshme të teqeve, prindërive apo gjyshatave në të cilat shërbejnë.

Neni 16

Kujdesi për klerikët që ditën që ata bëjnë betimin e shenjtë, bëhet nga Selia e Shenjtë e Kryegjyshit Botërore Bektashiane dhe teqetë përkatëse (vendbanimi i tyre i përjetshëm), duke iu siguruar atyre çdo gjë që u nevojitet për jetën si: strehimi, ushqimi dhe veshje sipas traditës bektashiane.

Neni 17

Kleri bektashian i çfarëdo rangu qoftë, për veprimet që cënojnë moralin fetar, si imoraliteti, vjedhja, veprimtari në dëm të Atdheut etj, përgjigjet detyrimisht përpara Këshillit Gjyshëror, si edhe para Këshillit të Përgjithshëm. Nëse fajet e tij vërtetohen me dokumente apo dëshmi të tjera, Këshilli i Përgjithshëm i paraqet Kryegjyshit Botëror propozim konkret për marrjen e masave sipas fajësise, deri në largimin nga rruga bektashiane.

Neni 18

Objektet e kultit të besimit bektashian të çfarëdo lloji (teqe, dervishie, tyrbe, mekam, vende të shenjta), administrohen nga gjyshatat, me autorizimin e Kryegjyshit Botërore Bektashiane. Asnjë person, qoftë edhe në lidhje familjare, nuk ka të drejtë administrative mbi to pa lejen e gjyshates ose Kryegjyshit Botërore Bektashiane.

Neni 19

Të gjitha komunitetet fetare bektashiane jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, do të zbatohen me perpikmeri Statutin e Kryegjyshit Botërore Bektashiane. Gjithashtu, për mbarëvajtjen e punëve fetare dhe administrative, komunitetet bazohen

edhe në rregulloren e brendshme të hartuar prej tyre, në harmoni me Statutin e Kryegjyshit Botëror Bektashian dhe të miratuar nga Selia e Shenjtë në Tiranë.

ORGANET VENDIMMARRESE DREJTUESE

Neni 20

Organet vendimmarrëse drejtuese të Kryegjyshit Botëror Bektashian në varesi të kompetencës tokësore të ushtrimit të pushtetit janë të ndara në organe qendrore dhe vendore.

Organet vendimmarrëse drejtuese qendrore janë:

1. Kryegjyshi Botëror i Bektashinjeve, me seli në Tiranë
2. Lartë Gjyshëror
3. Kongresi i Kryegjyshit Botëror Bektashian
4. Këshilli i Përgjithshëm i Komunitetit Bektashian

Organet administrative qendrore janë:

- Sekretari i Përgjithshëm
- Departamenti i Kulturës
- Departamenti Juridik, Arkivi dhe Pronësia
- Departamenti i Kontroll - Financ
- Auditit
- Departamenti i Marrëdhënieve me Jashtë
- Sekretari - Protokolli

Neni 21

Kryegjyshi Botëror i Bektashinjeve (duhet të jetë patjetër myxheret dhe të ketë berë betimin e mosmartesës) është titullari me i lartë fetar dhe administrativ, përfaqësues i Kryegjyshit Botëror Bektashian kudo në Botë, udhëheq të gjithë organet drejtuese vendimmarrëse dhe për të gjitha rastet shprehet me dekret.

Në rast se vendi i Kryegjyshit Botëror të Bektashinjeve mbetet vakant, Këshilli i Lartë Gjyshëror në bashkëpunim me Këshilli i Përgjithshëm, thërrasin mbledhje urgjente të Këshilli të Përgjithshëm, caktojnë kandidatët e mundshëm në bazë të parimeve bektashiane dhe ja paraqasin këto Kongresit të Jashtëzakonshëm. Ky organ me 2/3 e votive zgjedh kandidaturën më të mirë. Delegatët zgjidhen nga e gjithë bota bektashiane: Delegatët duhet të jenë myhibë dhe dashamirës të bektashizmit. Lista e delegatëve, përpara kongresit, kalon për miratim në mbledhjen e Këshillit të Përgjithshëm.

Neni 22

Kryegjyshi Botëror i Bektashinjeve ndihmohet në punën e tij nga 2 këshilltare, dy gjyshër disponibël dhe Sekretari i Përgjithshëm, të cilët përzgjidhen personalisht nga Kryegjyshi Botëror dheveprojne vetëm me porosi të Tij.

Neni 23

Kongresi i Kryegjyshit Botërore Bektashianë është organi më i gjere në kuptim të përfaqesimit dhe organi më i lartë, në përbërje të të cilit janë, përveç organeve drejtuese edhe delegatët nga e gjithë bota bektashianë. Ndërsa përfaqesues të komuniteteve të tjera fetare, të shteteve, të botës akademike, mistike dhe shkencore janë në cilësinë e të ftuarit.

E gjithë veprimtaria hartohet, drejtohet, shpallet dhe njoftohet nga Këshilli i Përgjithshëm, në përbërje të të cilit janë të gjithë përfaqesuesit e Këshillit të Lartë Gjyshëror, vendos për mjedisin se ku do të zhvillohet kongresi, protokollin e çdo personi fetar ose laik.

Kongresi i zakonshëm thirret nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjëve, rregullisht çdo 5 vjet, kurse Kongresi i jashtëzakonshëm thirret nga gjyshërit disponibël dhe Sekretari i Përgjithshëm. Kongresi fillon më: Himnin Kombëtar, për të shprehur doktrinen bektashianë "**Pa Atdhe nuk ka fe**". Çdo komunitet bektashian pjesëmarrës në Kongres sjell me vote flamurin e a Këshilli i Përgjithshëm miraton rendin e ditës për punimet e Kongresit Bektashian.

Neni 24

Veprimtaria fetare, arsimore, kulturore dhe shkencore

Komunitetet bektashianë të kudondodhura në Botë, mund të hapin shkolla të karakterit fetar, për përgatitjen e klerit bektashian. Dispozitat mbi organizimin dhe funksionimin e shkollave fetare dhe programeve shkollore, caktohen në bazë të legjislacionit mbi arsimin.

Me vendim të Këshillit të Përgjithshëm dhe në përputhje të plotë me dispozitat ligjore, Kryegjyshata Botërore Bektashianë mund të botojë libra, revista, broshura të ndryshme me përmbajtje të dobishme rreth besimit bektashian. Përmbajtja e tyre nuk duhet të përcjellë konflikte të natyrave të ndryshme dhe të rregullohet me një rregullore të veçantë të administrimit. Të gjitha betimet janë pasuri të Komunitetit Bektashian.

Selia e Shenjtë e Kryegjyshit Botërore Bektashianë, miraton projektet për ndërtim, restaurim, ndryshim të çdo lloj objekti kulti të besimit bektashian, të kudondodhura në Botë.

Neni 25

Këshilli i Përgjithshëm i Kryegjyshit Botërore Bektashianë, si organi më i lartë administrativ dhe vendimarrës, thirret dhe drejtohet nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjëve dhe ka në përbërjen e tij 41 antarë. Çdo gjyshatë përfaqësohet me nga 2 përfaqesues, ndërsa Selia e Shenjtë e Kryegjyshit Botërore Bektashianë ka 9 përfaqesues, Anëtarët e Këshillit të Përgjithshëm duhet të jenë njohës të mirë të rrugës dhe traditës bektashianë dhe të arsimuar. Këta dekretohen me dekret nga Kryegjyshi Botëror, me një mandat prej 5 vjetësh, me të drejtë rizgjedhjeje.

Neni 26

Këshilli i Përgjithshëm thirret nga Sekretari i Përgjithshëm, një herë në vit dhe për raste të jashtëzakonshme mund të thirret 2 herë në vit. Ai drejtohet nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve dhe ndihmësit e tij fetare dhe laike. Ky Këshill ka këto kompetenca.

- Të rimarrë ne shqyrtim dhe të vendosë për të gjitha çështjet fetare dhe administrative të Kryegjyshit Botëror Bektashian

- Të udhëzojë dhe të mbikqyrë veprimtarinë fetare, ekonomike, administrative: të Kryegjyshit Botëror dhe të organeve vartëse të saj. Të gjitha gjyshitat duhet të depozitohen pranë sekretarisë së Kryegjyshit Botëror Bektashian raportin, 15 ditë përpara marrjes së njoftimit për mbledhjen e Këshillit të Përgjithshëm.

- Të bëjë interpretimin e të gjitha neneve të Statutit dhe të rregullores së brendshme të administrimit të Kryegjyshit Botëror Bektashian.

- Te thërrasë Kongresin e radhës të Kryegjyshit Botëror Bektashian dhe të përcaktojë procedurën që duhet të ndiqet

- Të shqyrtojë dhe të miratojë buxhtin e komuniteteve bektashiane dhe të shqyrtojë raportin ekonomik, fetar, administrativ vjetor për të gjithë veprimtarinë e Kryegjyshit Botëror Bektashian.

Randi i ditës i mbledhjes së Këshillit të Përgjithshëm, si dhe materiali përkatës, u dergohet të gjithë anëtarëve, 15 ditë përpara mbledhjes.

Neni 27

Këshilli i Lartë Gjysheror është organi më i lartë që kryesohet nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve dhe në përberjen e tij janë të gjithë ofiqarët titullarë të gjyshitave dhe klerikët më të lartë të teqeve kudo në Botë.

Ky organ thirret nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjve, sa herë që të shihet e arsyeshme prej Tij.

Neni 28

Këshilli i Lartë Gjysheror ka të drejtë dhe detyrë në misionin e tij :

- Të mbajë lart unitetin dogmatik dhe kanonik të bektashinjve të kudondodhur në Botë.

- Të bashkërendojë marrëdhëniet vëllazërore ndërfetare.

- Te kontrollojë të gjithë klerin bektashian për nivelin e predikimit, të ruajtjes dhe kultivimit të virtyeteve morale më të mira.

- Të hartojë platforma afatmesme dhe afatgjata për zhvillimin e mëtejshëm të bektashizmit dhe ruajtjes numerike të myhibëve dhe dashamirësve.

Neni 29

Këshilli i Lartë Gjyshëror dhe Këshilli i Përgjithshëm marrin në shqyrtim dhe propozojnë përpara Kryegjyshit Botëror të Bektashinjeve, i cili vendos me dekret për - Ndarjen administrative fetare dhe vartesine klerikale bektashiane, të çdo objekti kulti fetar bektashian kudo në Botë.

-Kleriket, për dekretimin me ngritje apo ulje në detyre, tituj nderi, masat disiplinore deri në zhveshjen e tyre etj.

Neni 30

Gjyshi ose babai i gjyshatës emërohet dhe shkarkohet nga Kryegjyshi Botëror Bektashian dhe raporton para tij për të gjitha problemet.

Gjyshi ose babai i gjyshates ka këto kompetenca : Të administroje dhe të drejtojë gjyshaten nga pikëpamja fetare dhe administrative, në përputhje me dogmat bektashiane dhe legjislacionin në fuqi.

Të zbatojë vendimet e organeve qendrore.

Të mirëadministroje pasurinë e gjyshatës dhe të kryejë veprime që janë vetëm në dobi të saj. Të gjitha pasuritë e patundshme do të regjistrohen si pasuri e Kryegjyshit Botëror Bektashian dhe jo në emërin e tij vetiak.

Të inspektojë, të kontrollojë dhe të udhëzojë prindëritë dhe dervishiet që ka në vartësi Të paraqesë organiken për miratim nga Kryegjyshi Botëror i Bektashinjeve.

Të kryejë dhe të japë udhëzime për shërbesat fetare dhe të dorëzojë dervishë sipas rregullave kanonike fetare.

Perfaqeson gjyshatën pranë autoriteteve vendore ose të delegojë persona të tjerë.

Gjyshi i gjyshates ose babai ndihmohet në punën e tij nga një sekretar, i cili ka varësi nga gjyshi i zonës ose nga babai i gjyshatës dhe Sekretari i Përgjithshëm.

Prindërit dhe dervishët titullarë

Prindërit dhe dervishët janë respektivisht titullarët e prindërise dhe dervishisë.

Zgjedhja e prindërit bëhet me propozimin e myhibëve të teqesë, të cilët propozimin e paraqesin me shkresë gjyshatës dhe me miratimin e Selisë së Shenjtë të Kryegjyshit Botëror Bektashian nga e cila varet prindëria.

Prindërit dhe dervishët titullarë kanë këto detyra :

Të drejtojnë fetarisht dhe administrativisht prindëritë dhe dervishiet në misionin e tyre fetar.

Të zbatojnë vendimet e organeve qendrore dhe të këshillave përkatëse të prindërive dhe dervishive. Të përfaqësojë prindëritë dhe dervishiet pranë autoriteteve vendore në veprimtaritë civile dhe administrative, duke marrë leje nga gjyshi ose babai i gjyshatës.

Të administrojë pasurinë e teqeve dhe të ruajë traditën e bujarisë që karakterizon besimin bektashian.

Neni 31

Këshilli klerikal i gjyshatës përbehet nga gjyshi drejtues dhe nga ndihmësit e tij baballarë.

Ky organ mblidhet rregullisht, çdo muaj, nga gjyshi ose babai i gjyshatës.

Në rastet kur mund të shfaqen probleme të ndryshme. Këshilli thirret edhe nga Kryegjyshi Botëror i Bektashainjve dhe raporton përpara Tij.

Mbledhja e Këshillit Klerikal të gjyshatës është e ligjshme kur janë të pranishëm 2/3 e anëtarëve.

Administrimi i pronave dhe financat

Neni 32

Të gjitha pasuritë që i përkasin Kryegjyshatës Botërore Bektashiane, gjyshatat, prindëritë, teqetë dhe devishiet, të kudondodhura në Botë, përbejnë pasuritë e komuniteteve bektashiane. Të gjitha teqetë, objektet e kultit fetar dhe pasuritë e paluajtshme të kudondodhura në Botë, të njohura ligjrisht si prona të Kryegjyshatës Botërore Bektashiane, do të regjistrohen si pasuri e Kryegjyshatës Botërore Bektashiane dhe të komuniteteve bektashiane të kudondodhura.

Për rastet e mosmarreveshjeve apo qendrimeve të personave të tretë fizikë e juridikë apo shtet qofshin, kundër interesave dhe të drejtave pasurore të Kryegjyshatës Botërore Bektashiane, Selia e Shenjtë ndërmerr veprimet e nevojshme për zgjidhjen e këtyre, me pajtim gjyqesor, para gjykatave të zakonshme kombëtare të shteteve përkatëse, deri në gjykatat ndërkombëtare.

Neni 33

Te ardhurat e komunitetit bektashian jane:

- Të ardhurat nga mirëadministrimi i pasurisë.
- Të ardhurat nga ndihmat e besnikëve dhe dashamirësve.
- Subvencione pa interes. -Të ardhurat nga teqetë, tyrbet dhe mekamet.
- Dhurata të ndryshme.

Neni 34

Shpenzimet e komunitetit bektashian jane:

- - Shpenzimet për ushtrimin e besimit fetar bektashian.
- Shpenzime për ushqime dhe veshmbathje.
- - Shpenzime për rroga dhe shpërblime.
- - Shpenzime për ceremonitë fetare.
- Shpenzime për veprimtari të ndryshme, kongrese, simpoziume, përkujtimore, udhëtime, për investime, ndihma për teqetë qe nuk kanë të ardhura, mirëmbajtje, riparime.
- Shpenzimet për ndihmat për persona, komunitete fetare, jofetare, shpenzime për botime, shkolla etj.

Neni 35

Të gjitha gjyshatat apo ndarjet administrative bektashiane të varura drejtpërsëdrejti nga Selia e Shenjtë e Kryegjyshit Botëror Bektashiane, kanë detyrim të përmbushin urdhërimet e Kryegjyshit Botëror të Bektashinjve, për të kaluar në të mirë të buxhetit të Kryegjyshit Botëror Bektashiane 25% të të ardhurave financiare mujore.

Neni 36

Pasuritë e Kryegjyshit Botëror Bektashiane ndahen në të luajtshme dhe të paluajtshme dhe janë tërësia e vlerave që kjo bashkësi fetare i ka fituar me trashëgim apo nëpërmjet formave ligjore të parashikuara në parimet e përgjithshme të marrëdhënieve civile dhe normat e marrëveshjet ndërkombëtare përgjithësisht të pranuar.

Neni 37

Të gjitha pasuritë në marrëdhëniet civile pasurore do të rregullohen nga legjislacioni në fuqi i shtetit përkatës ku ato ndodhen, duke respektuar zakonet e mira të atij shteti, atij komuniteti apo asaj ndarjeje administrative.

Neni 38

Të gjitha pasuritë e luajtshme do t'i nënshtrohen evidentimit, regjistrimit, kontabilizimit dhe mirëadministrimit nga komisioni ekonomik nën drejtimin e të ngarkuarit specialist, i cili raporton rregullisht përpara Kryegjyshit Botëror të Bektashinjve.

Neni 39

Pasuritë e paluajtshme të komuniteti bektashian ndahen në:

- Pasuri të paluajtshme të shenjta.
- Pasuri të paluajtshme të zakonshme.

Pasuritë e paluajtshme të shenjta janë objektet ndertimore fetare dhe trojet ne to, të cilët shërbejnë për ushtrimin e veprimtanve dhe riteve fetare.

Këto janë të shenjta dhe të patjetërsueshme.

Neni 40

Pasuritë e paluajtshme të zakonshme janë të gjithë trojet dhe objektet ndertimore mbi to, pemishtet, ullishtet, vreshtat, livadhet, kullotat, pyjet, tokat bujqësore në pronësi të Kryegjyshit Botëror Bektashiane, të cilat i ka fituar me trashëgim apo me secilën nga mënyrat e parashikuara në ligjet përkatëse. Ndryshimi i regjimit juridik, shitja, dhënia me qera, dhënia për ndërtim e pasurisë të paluajtshme të zakonshme në të mirë të interesave të Kryegjyshit Botëror Bektashiane bëhet vetëm nga kryegjyshi Botëror i Bektashinjve, pas konsultimeve që ky ndërmerr me Këshillin e Lartë Gjyshëror, këshilltarët dhe stafin e tij. Pasuritë e Kryegjyshit Botëror Bektashiane janë pasuri që ngelen në pronësi dhe trashëgim të komunitetit fetar. Asnjë klerik nuk

mund të bejë tjetërsimin e asnjë lloj pasurie në emrin e vet, të familjarëve të vet apo të ndonjë personi tjetër.

Dispozita tranzitore

Neni 41

Ky Statut u hartua në bazë të dogmave dhe traditave të larta bektashiane, është në përputhje me zakonet e mira dhe nuk bie ndesh me Kushtetutën dhe kuadrin ligjor.

Neni 42

Kryegjyshata Botërore Bektashiane respekton fuqinë e ligjit, normat rregulluese, marrëveshjet ndërkombëtare që marrin në mbrojtje liritë dhe të drejtat themelore të njeriut botërisht të pranuar, dhe meqenëse Selia e saj është në Republikën e Shqipërisë, nenet 10 e 24 të Kushtetutës, Ligjin nr. 10 058, datë 22.01.2009 për ratifikimin e "Marrëveshjes ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Kryegjyshit Botërore Bektashiane për rregullimin e marrëdhënieve të ndërsjellta", Ligjin nr.10 140, datë 15.05.2009 "Për financimin nga buxheti i shtetit të bashkësive fetare që kanë nënshkruar marrëveshje me Këshillin e Ministrave".

Neni 43

Në bazë të neneve të këtij Statuti, Selia e Shenjtë e Kryegjyshit Botërore Bektashiane, harton rregullore të brendshme për gjyshatat brenda dhe jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Gjithashtu mbi bazën e këtij Statuti hartohen rregulloret e tjera përkatëse, të cilat miratohen nga Selia e Shenjtë.

Neni 44

Me propozimin e Kryegjyshit Botëror të Bektashinjeve dhe me miratim të Këshillit të përgjithshëm, ky Statut mund të pësojë ndryshime, vetëm kur këto ndryshime nuk bien ndesh me rrugën dhe traditën bektashiane. Ndryshimet pas miratimit nga keshilli I përgjithshëm kalojnë për miratim në kongresin e radhës të Kryegjyshit Botëror Bektashiane.

Dispozita përfundimtare

Neni 45

Për gjithçka që nuk është parashikuar në këtë Statut, do të zbatohen dispozitat Kodit Civil dhe legjislacionit në fuqi.

KRYEGJYSHI BOTËROR I BEKTASHINJEVE
HAXHI DEDE RESHAT BARDHI